

Kunnen avatars mensen helpen bij het overwinnen van hoogtevrees en andere angsten?

Wie heeft er hier hoogtevrees?
Wie vlieg angst?
Wie spreek angst?

*Charles van der Mast
Sectie Informatica – mens-machine-interactie
c.a.p.g.vandermast@tudelft.nl
mmi.tudelft.nl/vret*

Inhoud

- **Angst, angststoornissen, therapie**
- **Avatars en VRET**
- **Ontwerpen van virtuele werelden**
- **Ontwerpen met scenario's voor therapeuten**
- **De rol van avatars bij sociale fobie**
- **Demo van avatars voor spreken voor een groep**
- **Conclusie**

Leerdoelen

Aan de docent wil ik inspiratie bieden om kinderen te kunnen vertellen hoe leuk/nuttig/spannend ICT kan zijn; ik bied geen *lesmateriaal*; geen *therapie* !

- Kunnen opsommen welke angststoornissen er zoal zijn
- Kunnen uitleggen hoe gedragstherapie in zijn werk gaat
- Begrijpen hoe Virtual Reality Exposure Therapy werkt
- Kunnen vertellen hoe het ontwerpen van een VR wereld gaat
- Kunnen vertellen wat de rol van avatars is bij het behandelen van sociale angststoornissen
- Kunnen uitleggen dat dit alles een combinatie is van **ICT** en **ZORG**
- Kunnen overtuigen dat het maken van een VRET systeem met avatars heel spannend en leuk is
- Kunnen vertellen wat het verschil is tussen een VR film en een interactieve VR wereld

Anst en angststoornissen

- Angst is heel normaal
- Te veel angst stoort ons functioneren
- Hoogtevrees, vliegangst, claustrofobie, spinnenangst, sociale angst (spreken, mensen ontmoeten, op straat, enz.)
- **Voorkomen: 5-10 % van de mensen gedurende het leven.**
- **Is dus heel serieus probleem!!!**

Behandeling - therapie

- Gedragstherapie bij de GGD, olv therapeuten
- Denk aan Pavlov-effect
- Blootstelling onder leiding en onder controle van de therapeut in reële situaties (brandtrappen, echte spinnen, enz.)
- Blootstelling totdat gewenning optreedt, dan wordt angst weer opgevoerd. Meerdere sessies. Vaak succes.

Avatars en VRET

- Behandeling blijkt (voor bijna alle patiënten) ook heel goed te gaan wanneer angst in een *virtuele wereld* wordt opgewekt!
- We zijn begonnen met vliegangst en hoogtevrees
- Zie [[film](#)] van NGC (4 min), die wereldwijd is uitgezonden
- Sinds 2008 zijn we bezig om virtuele *sociale* situaties te maken voor het behandelen van *sociale* angsten met *AVATARS*.

Eerst: hoe gaat VRET?

- VR is *schijn*-wereld. Maar wat is “echt”?
- Is wat wij *zien* echt? Is wat wij *voelen* echt?
- VR is interactief, *jij* verandert de wereld!

Delft VRET system

HMD

V

T

R

J

UI

KB

HMD=head-mounted device
V=video device
R=receiver for navigation
T=transmitter for navigation
UI=therapist user interface
J=joy-stick for navigation
KB=keyboard for actions in virtual worlds

VRET-system in gebruik voor behandeling van patiënten bij PsyQ in Den Haag

Kunnen avatars mensen helpen?

9

VRET-system in gebruik voor behandeling van patiënten bij Stichting VALK in Leiden

VR and Phobias

Session Information
 Patient Number: [01]
 Session Number: [01]
 Therapist Number: [01]

Flight Plan
 Destination: Barcelona
 Time of Day: Afternoon
 Cabin Density: None
 Pilot: Name Douma
 Purser: Milly Douma

Simulation Control
 Start Stop

Map Control
 Patient Location
 Possible Location
 Passengers

Patient View
 Free View
 Rotate Zoom
 Reset
 Connected to patient

Flight View
 4:33 ~ 1:25 ~ 0:00
 Landing ~ Taking ~ Additional ~ Taxing ~ Standing ~ Still

Note
 Chart Table
 9 10
 7 8
 5 6
 3 4
 1 2
 0 ←

Flight Control
 Standing Still
 Taxiing
 Additional Taxiing
 Taking Off
 Flying
 Cloud Control
 Fair
 Cloud Upper
 In the Cloud
 Cloud Lower
 Bad Weather Control
 Turbulence
 Lightning_Thunder
 Landing
 Misc Control
 Flip Wings
 Landing Gear

Voice Control
 Pilot
 1 - Welcome
 3 - Technical Delay
 4 - End of Technical Delay
 5 - Crew - Doors Selection
 1 - Crew - Take Seat
 1 - Height Information
 2 - Bad Weather - Turbulence
 2 - Bad Weather - Lightning
 2 - Crew - Prepare for Landing
 3 - Goodbye
 5 - Crew - Doors Manually - Open
 Purser
 2 - Welcome
 1 - Flight Safety Instruction
 3 - Tax Free Stuff
 1 - Approaching Airport
 4 - Goodbye
 Play Stop

Cabin Control
 Cabin Light
 Seatbelt Sign

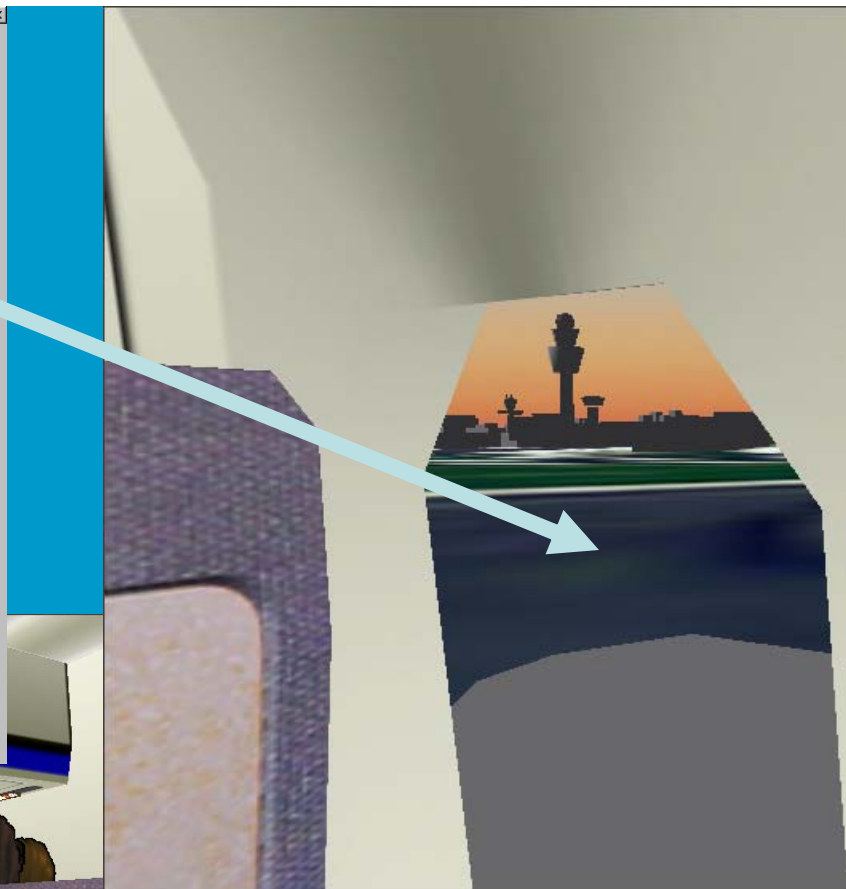
Window Control
 Open
 Close
 Patient The Other

Hall Control
 0.00

Time
 Alarm
 Remind me every 2 minutes
 Reset 00:00
 Session Time
 0:00:00

System Status
 Connection Active
 Network receive: 9
 Network send: 7

Session Result
 Print

Therapist view

Patient view

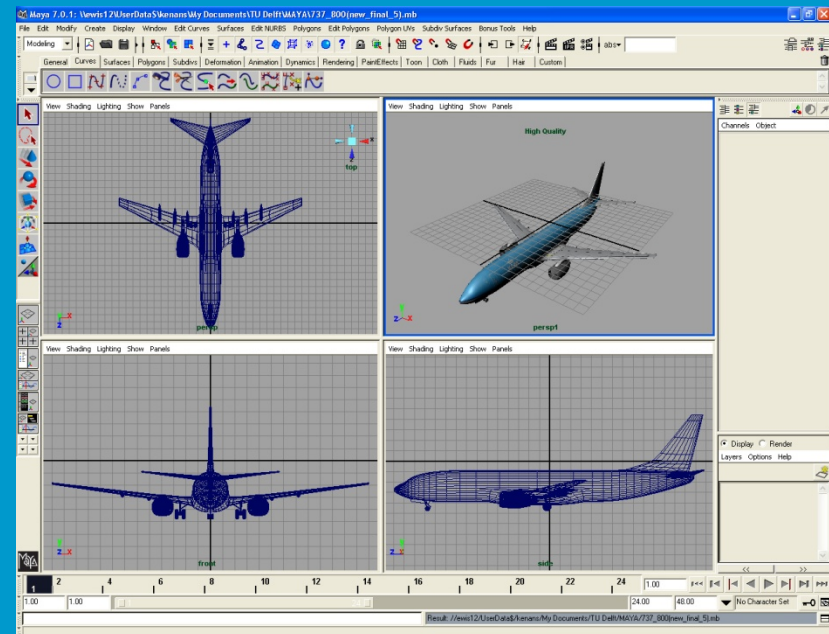
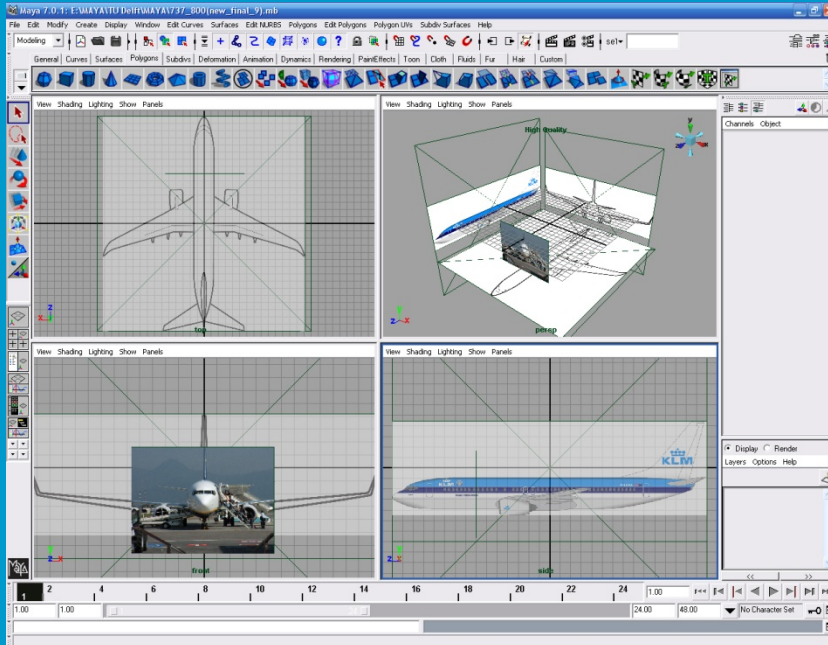
Kunnen avatars mensen helpen?

Hoe ontwerp je een virtuele wereld?

- Interviews met therapeuten
- Observatie van sessies
- Interview met specialisten van gedragstherapie
- Verzamel gegevens van echte werelden (maten, foto's)
- Bouw een model
- Voeg toe: textuur, licht en schaduw
- Voeg toe: interaction (met scripts)
- Voeg toe: audio en andere effecten
- Integreer alles tot één geheel

Modelleren

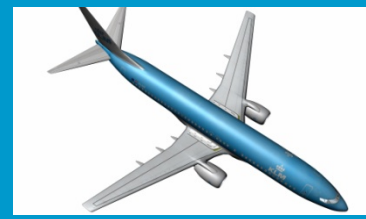

Kunnen avatars mensen helpen?

13

Resultaat van het modelleren

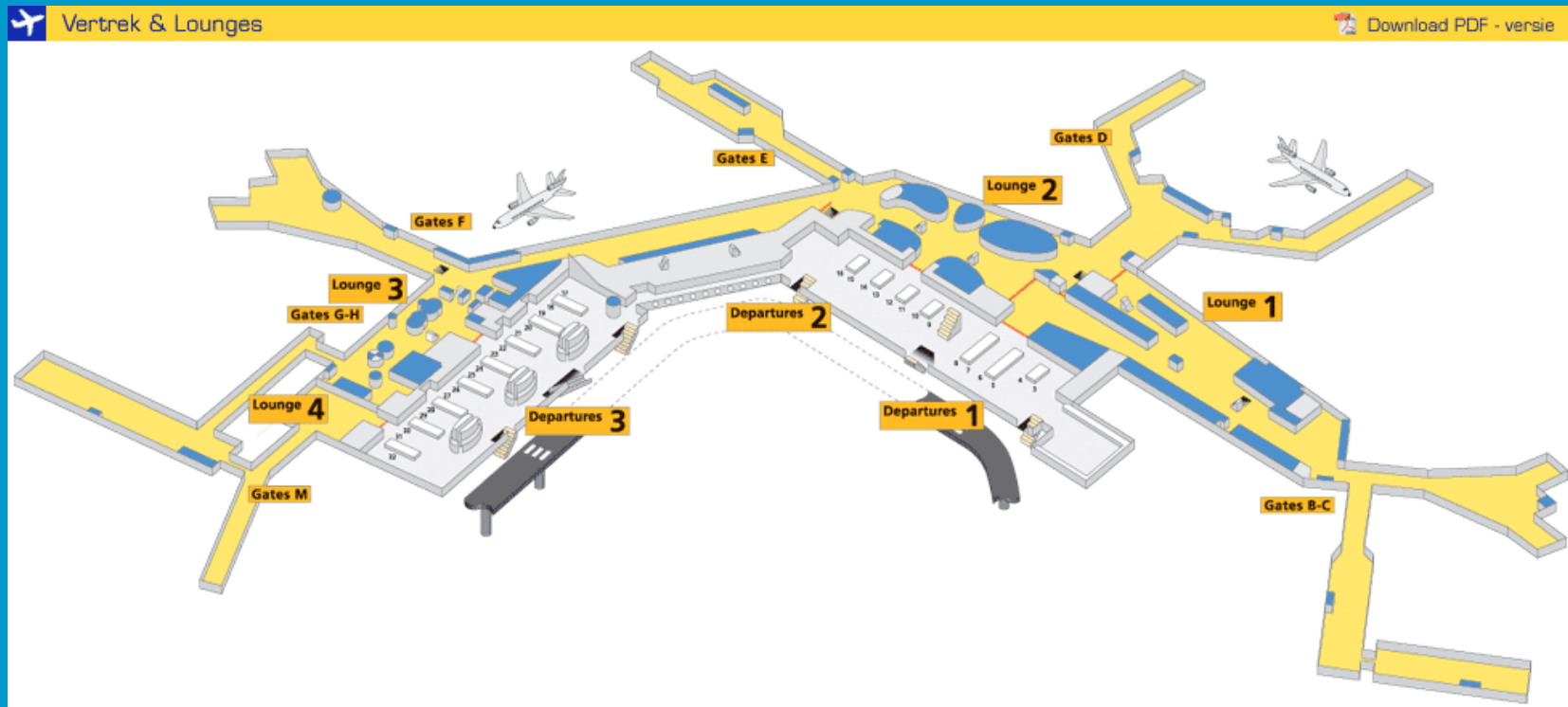

Kunnen avatars mensen helpen?

14

Plattegrond van Schiphol is het startpunt

Kunnen avatars mensen helpen?

16

Vliegtuigstoelen maken in VR

Kunnen avatars mensen helpen?

17

Andere details

Source Image

3D Model

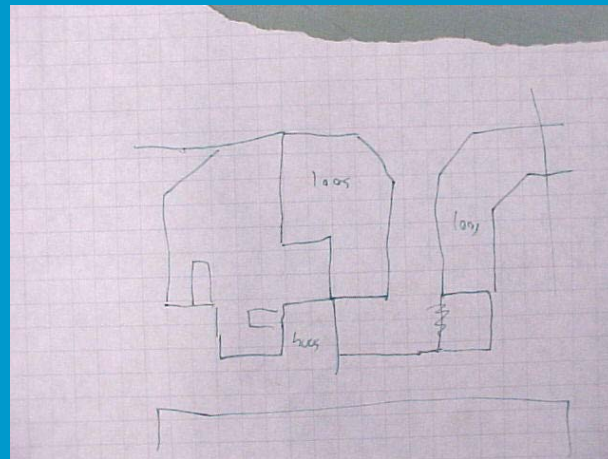

Nogmaals: Hoogtevrees informatie verzamelen

- Foto's maken

- Schetsen

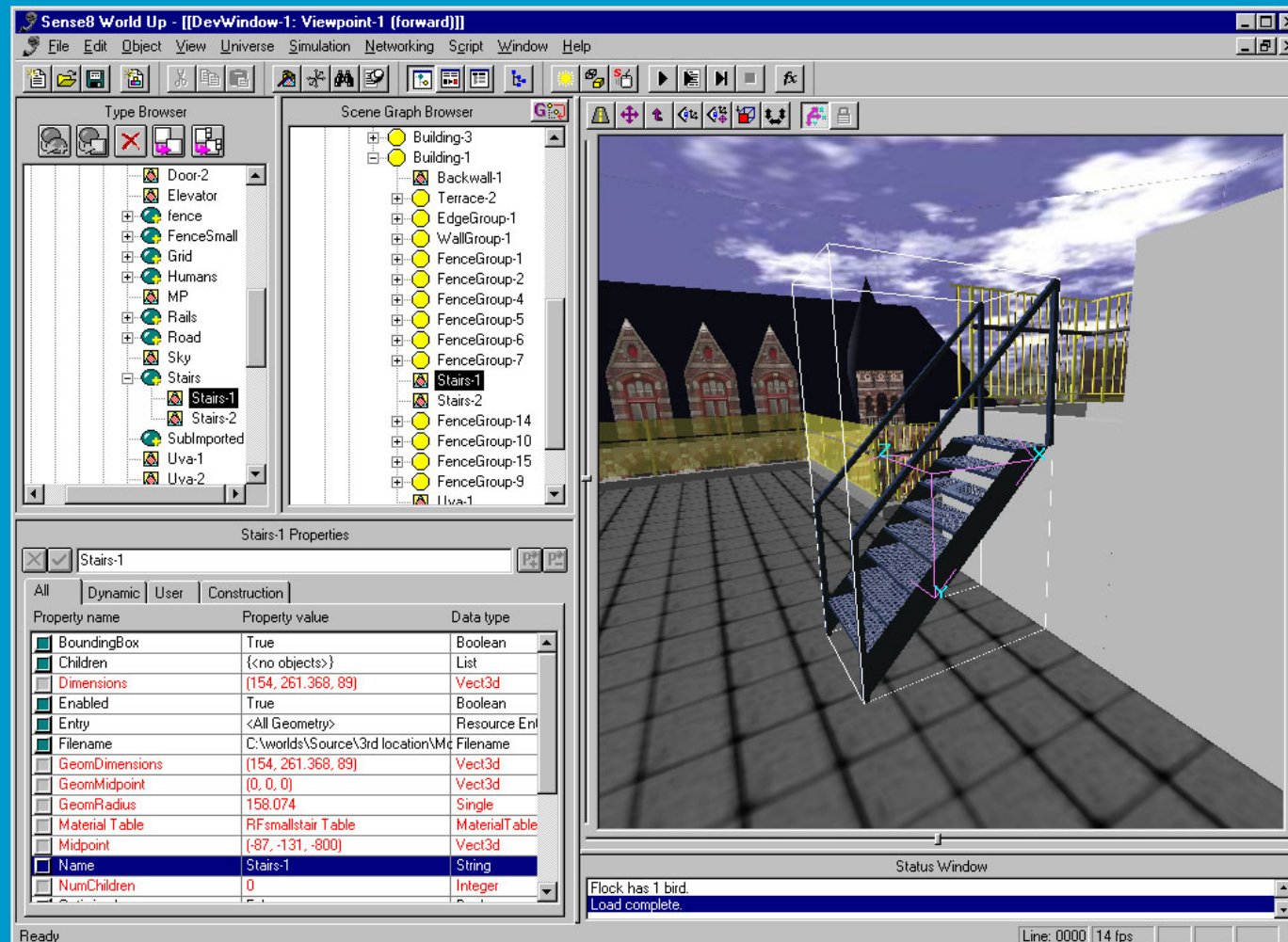
Kunnen avatars mensen helpen?

19

Ontwerpen van trapje, b.v.

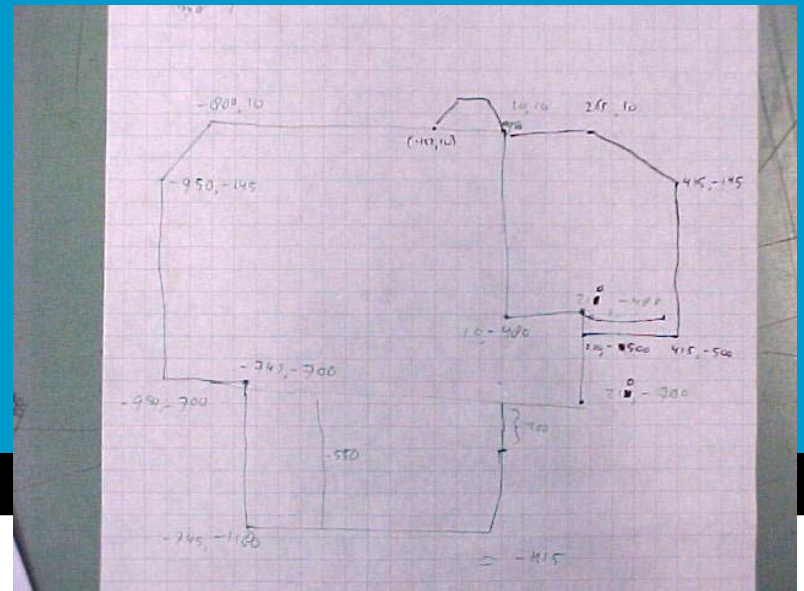
Kunnen avatars mensen helpen?

20

Ontwerp maken

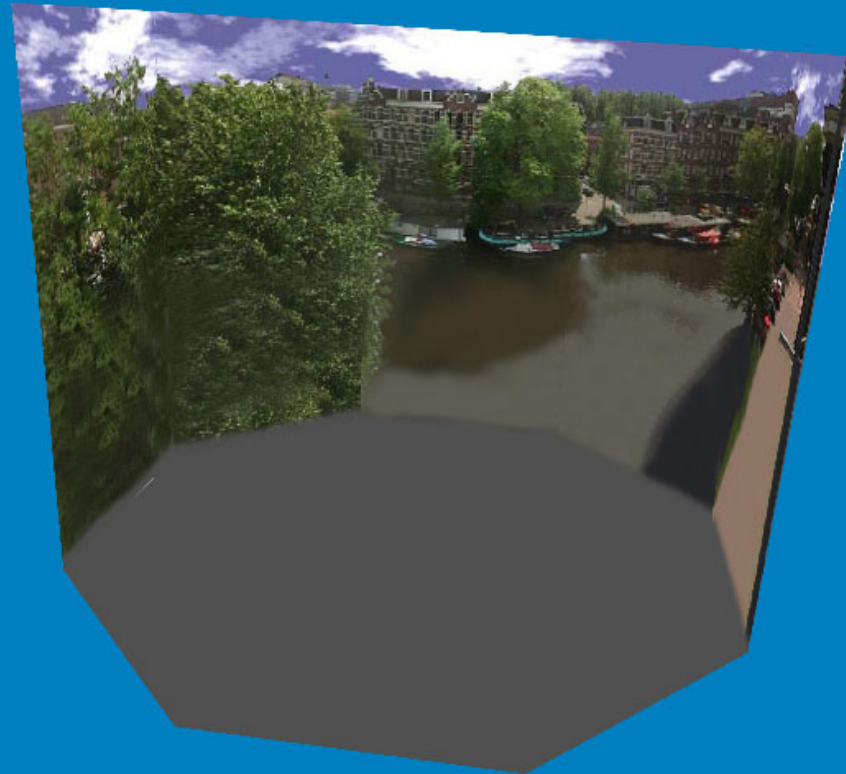
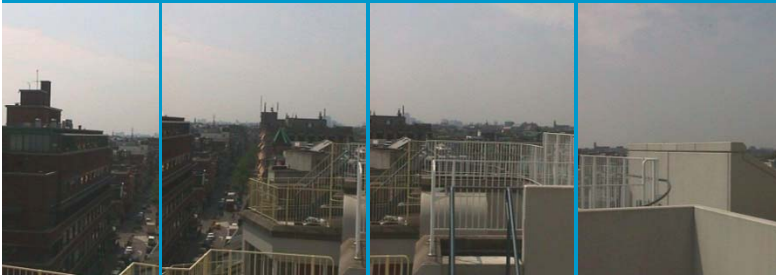
- Geometrie of textures?
- Grens voorgrond / achtergrond
- Grof ontwerp van objecten

Kunnen avatars mensen helpen?

Achtergrond object

Kunnen avatars mens

22

elft

Assembleren wereld

Kunnen avatars mensen helpen?

23

Nogmaals: post traumatische stress stoornis (PTSD)

- Na zeer ingrijpende en traumatische ervaringen, zoals in Bosnië, Irak, Afghanistan, maar ook in niet-militaire situaties
- Gedragstherapie is weer een van de behandelwijzen
- Steeds meer aandacht voor slachtoffers van PTSD – is te lang verwaarloosd!

(Josman, *et al.*, 2006)

(Pair, *et al.* 2006)

(Difede, *et al.*, 2006)

(Rothbaum, 2006)

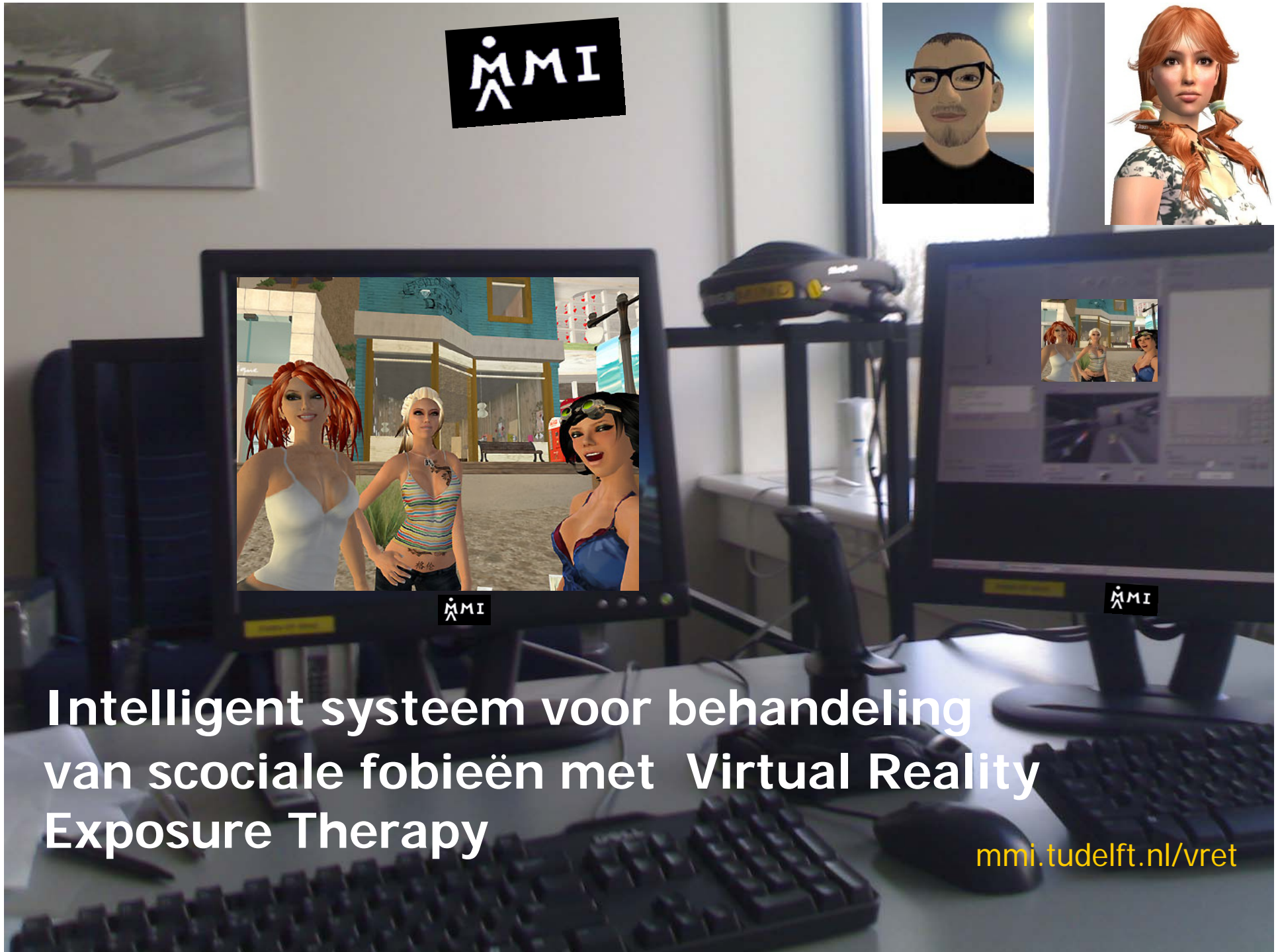
Sociale angststoornissen en avatars

Kunnen avatars mensen helpen?

26

**Intelligent systeem voor behandeling
van sociale fobieën met Virtual Reality
Exposure Therapy**

mmi.tudelft.nl/vret

Sociale Situatie – Bushalte

Kunnen avatars mensen helpen?

28

Sociale situatie – Perron op een station

Kunnen avatars mensen helpen?

29

Sociale situatie – kledingwinkel

Kunnen avatars mensen helpen?

30

Sociale situatie – Receptie in een restaurant

Kunnen avatars mensen helpen?

31

Kunnen avatars mensen helpen?

Avatars voor sociale fobieën

- Avatars
- Aankijken
- Gebaren en houding van lichaam
- Spraak en dialoog
- Spreken en verstaan
- Scenario's

Demo

- Zaalje met vier avatars met wie je een discussie moet aangaan
- Volledig automatische dialoog met spraakherkenning van wat je zegt en zinvolle antwoorden van de vier avatar-mensen
- [[demo](#)]

Opdracht:
Geef presentatie over de Pinguin en beantwoord enkele vragen!

Conclusie

- Nu is VRET al mogelijk via huisarts en GGD
- Ja, avatars kunnen mensen helpen met sociale angsten
- Binnen enkele jaren in de praktijk van Nederlandse klinieken beschikbaar
- Zelftherapie is de volgende stap

Hoe verder op school?

- Kunnen kinderen op de basisschool dit goed volgen?
- Bij het publiek is dit type onderzoek voortdurend (> 20 j) interessant gebleken, los van de techniek die er achter zit
- Dus: dit onderwerp kan misschien een geschikte stimulans zijn om de mogelijkheden van ICT te tonen aan docenten, jongeren en kinderen
- Wat heeft game-industrie en film-industrie hiermee te maken?

Meer informatie (artikelen en filmpjes) op de wiki mmi.tudelft.nl/vret

De afgelopen weken is een cursus gegeven over VRET aan 5-6 VWO. Zie alle colleges op:

yukon.twi.tudelft.nl/weblectures/JuniorDelft.html

